

Fylkesmannen i Vestfold

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

Vår saksbehandler / telefon:
Svein Lie
33372389

Deres referanse:

Vår referanse:
2010/7340
Arkivnr: 720

Vår dato:
09.11.2010

Oppfølging av opplysninger etter TV2s eldreundersøkelse

Statens helsetilsyn har bedt Helsetilsynet i Vestfold å undersøke om det der ligger opplysninger som kan være av tilsynsmessig betydning etter TV2s eldreundersøkelse og om vi har kjennskap til forhold som trenger oppfølging fra helsetilsynet i fylket. Det er spesielt spurt om en vurdering av om det er pasienter med krav på nødvendig helsehjelp etter kommunehelsetjenesteloven § 2-1, som ikke får det og som ikke har annet tilfredsstillende tilbud nå.

Helse- og omsorgsministeren har stilt spørsmål til samme tema og ber om en vurdering av tilstanden i omsorgstjenesten i kommunene. Spørsmålet gjelder særlig de kommunene som oppgir at de har søkere som venter på plass til sykehjem eller omsorgsbolig med heldøgns omsorg.

Til undersøkelsen

Vi er ikke kjent med hvilken metode som er benyttet ved TV2s undersøkelse. Vi ser imidlertid at TV2 har sammenstilt sykehjem og omsorgsboliger som likeverdige tjenester. Det er ikke riktig. Plass i sykehjem er en tjeneste hjemlet i kommunehelsetjenesteloven. Omsorgsbolig som kjent, kun et navn på en bolig av Husbankstandard og er formelt å likestille med et ordinært hjem. Det er tjenesten i hjemmet det skal fattes vedtak om.

For enkelte av de fjorten kommunene i Vestfold er opplysningene vanskelige å forklare. I samtale med ledere i kommunene kommer det fram at spørsmålene med stor sannsynlighet er besvart på forskjellig grunnlag. I en av kommunene er spørsmålet besvart av leder for helse- og sosialetaten med et antall for tjenestemottakere som kunne ha kvalifisert til sykehjemsplass, men som får annet og forsvarlig tilbud i korttidsplass eller hjemme. TV2 har benyttet dette tallet og sagt at det er tallet for de som venter på sykehjemsplass. Vi mener det er misvisende for antallet som venter.

I en annen av kommunene er spørsmålet besvart av saksbehandler på tildelingskontoret som oppgav antall søkere til tjenester på det tidspunktet TV2 spurte. Det var ikke spesifisert om det gjaldt korttidsplass, langtidsplass eller om det var søkt om omsorgsbolig. Denne kommunen har ikke langtidsplasser i sykehjem og har ikke gitt avslag på en eneste søknad om korttidsplass i 2010, mens TV2 opererer med at de har 27 som venter. Tallet 27 representerer det totale antall søknader som lå til behandling. Det var ikke besluttet om hvilke tiltak de skulle tildeles. Etter telefonkontakt er tallet pr 5. november 6 søknader. Vi mener TV2s bruk av tallet 27 er misvisende for antallet som venter.

Fylkesmannen i Vestfold
Telefon: 33 37 10 00
Telefaks: 33 37 11 35
E-post: postmottak@fmve.no
www.fylkesmannen.no/vestfold

Postadresse:
Postboks 2076
3103 Tønsberg
Orgnr. 974762501

Besøksadresse:
Statens Park - Hus I
Anton Jenssensgate 4

Våre informanter i kommunene gir oss inntrykk av at TV2s undersøkelse ikke har interessert seg for om pasientene får et forsvarlig tilbud. Den som søker sykehjemsplass eller plass i omsorgsbolig med heldøgns omsorg og pleie kan også få et forsvarlig tilbud ved forsterket tilbud i hjemmet.

Samlet sett er det så store usikkerheter ved TV2 tall at vi ikke finner det mulig å besvare og forklare deres tall i detalj sammenliknet med hva vi har fått vite fra kommune.

Erfaring fra tilsyn og møter med kommunene

Helsetilsynet i Vestfold har ført tilsyn med tjenestetilbudet til eldre i åtte av kommunene i løpet av 2010. I Tønsberg, Re, Sandefjord og Hof ble det ført tilsyn med tildelig avlastning i sykehjem. I Horten, Holmestrand, Lardal og Nøtterøy ble det ført tilsyn med medikamentell behandling i sykehjem. Begge tilsynsystema var valgt på grunnlag av vurdering av risiko og sårbarhet. Etter tilsynene er det gjennomført møter med kommunene hvor vi også har tatt opp funnene i TV2s undersøkelse i samtale. Det siste møtet var 4. november. I tillegg har vi vært i telefonisk kontakt med noen av de andre kommunene. Ingen av de kommunene vi har vært i kontakt med har gitt uttrykk for at TV2 oppslag og tall for Omsorgs-Norge 2010 er dekkende med hensyn til om kommunene yter nødvendig helsehjelp. Vestfoldkommunene har imidlertid knappe økonomiske rammer og vesentlig lavere frie inntekter per innbygger enn for landsgjennomsnittet. Det er stor variasjon i dekningsgraden for sykehjem og kommunene velger ulike løsninger når de mottar søknad om sykehjemsplass.

Ingen av kommunene opererer med begrepet "venteliste" for plass på sykehjem. Kommunene fatter vedtak i forhold til behovet hos den omsorgstrengende.

I forbindelse med årets tilsyn ble det gitt avvik til saksbehandlingen i én kommune som ikke fatter vedtak om tildeling av plass før kommunen har plassen tilgjengelig. Kommunen gir forsterket tilbud i hjemmet til det er en ledig plass. Vi har ikke opplysninger om at tilbudet er uforsvarlig og i strid med pasientens krav på nødvendig helsehjelp etter kommunehelsetjenesteloven § 2-1 i denne kommunen, men kommunens praksis fratru søkerne muligheten til å klage på vedtak, inkludert vedtak om avslag på sykehjemsplass.

Helsetilsynet i Vestfold mottar få klager som gjelder tildeling av plass i sykehjem. Vi har kun behandlet tre saker klagesaker på tildeling av sykehjemsplass så langt i 2010. I 2009 behandlet vi fem saker med klage på vedtak om sykehjemsplass.

Konklusjon

Vi har ikke opplysninger som kan være av tilsynsmessig betydning etter TV2s eldreundersøkelse. Vi har heller ikke kjennskap til forhold som trenger oppfølging fra helsetilsynet i fylket med tanke på om pasientene får oppfylt krav på nødvendig helsehjelp etter kommunehelsetjenesteloven § 2-1. Knapp kommuneøkonomi med vesentlig lavere frie inntekter per innbyggere i Vestfold enn for landsgjennomsnittet er en viktig faktor som begrenser tilbudet.

Med hilsen
Avdelingen for helse og sosial

for
Svein Lie
fylkeslege

Anne Mette Aralt
seniorrådgiver